

Papildjautājumi par summēto darba laiku ar praktisku piemēru

Datums | 2012/01/31 |

Ja darbinieks tiek pieņemts darbā februārī (piemēram), vai tad viņa trīs mēnešu pārskata periods sākas februārī (respektīvi, virsstundas tiek aprēķinātas maijā nevis kā citiem aprīlī)? Vai drīkst darba līgumā iekļaut kādu atsauci, ka, piemēram, līdz tam kopējam datumam ir viens pārskata periods, bet pēc tam cits – lai varētu rēķināt visiem vienā laikā? Un vēl viens jautājums – vai šāds aprēķins ir kaut kur pamatots, ja apstrīd kāds, ka nē – tomēr ir jārēķina katru mēnesi, uz kādu normatīvo aktu vai metodisko materiālu varu pamatot šādu aprēķinu?

[Uz jautājumu atbild Antra Baļčūne, sertificēta grāmatvede, SIA RB Kantoris.](#)

Iepriekšējā atbildē (*red.* – lūdzu, skat. [Antras Baļčūnes, sertificētas grāmatvedes, SIA RB Kantoris, atbildi uz iepriekšējo jautājumu šeit](#)) minētais Darba likuma 140.pants nosaka, ka standarta situācijā pārskata periods ir viens mēnesis. Tikai tad, ja to paredz darba koplīgums vai darba līgums, var noteikt garāku pārskata periodu.

Domāju, ka jaunajiem darbiniekiem pirmajos mēnešos var noteikt īsāku pārksta periodu, jo ar šādu darbību netiek pasliktinātas šo jauno darbinieku tiesības. Iespējams, ka viņi pat no tā ir ieguvēji, gadījumā, ja jau pirmajā mēnesī atbilstoši darba grafikam būs jāstrādā virsstundas. Galvenais būtu ievērot vienlīdzīgu principu pret visiem jaunajiem darbiniekiem, šo kārtību paredzot darba līgumos un atrunājot grāmatvedības metodikā.

Virsstundas pie trīs mēnešu pārskata perioda nebūtu loģiski rēķināt reizi mēnesī, jo šādā gadījumā katrs mēnesis virsstundu aprēķinā tiktu iekļauts vairākas reizes. Lai to parādītu uzskatāmāk, pamainīsim dažus skaitļus iepriekšējā piemērā:

	Darba stundu skaits normālā darba laika ietvaros	Nostrādāto stunu skaits	Virsstundas	
			1.variants (aprēķins ik pēc 3 mēnešiem)	2.variants (aprēķins katru mēnesi)
Janvāris	176	168	-8	Jan: 176 stundas kopā; 168 nostrādātas stundas;

				nav virsstundu
Februāris	168	172	+4	Jan, Feb: 344; 340; nav virsstundu
Marts	176	170	-6	Jan, Feb, Mar: 520; 510; 0 virsstundas
Kopā par 3 mēnešiem	520	510	0	
Aprīlis	150	156	+6	Feb, Mar, Apr: 494; 498; 4 virsstundas
Maijs	167	185	+18	Mar, Apr, Mai: 493; 511; 18 virsstundas
Jūnijs	167	166	-1	Apr, Mai, Jūn: 484; 507; 23 virsstundas
Kopā par 3 mēnešiem	484	487	+23	

1.variantā aprēķins ir veikts ik pēc trim mēnešiem, katrs mēnesis aprēķinā piedalās vienu reizi, un kopā sešu mēnešu periodā ir aprēķinātas 23 virsstundas.

2.variantā aprēķins ir veikts katru mēnesi, katru reizi atkāpjoties trīs mēnešus atpakaļ. Janvāra un februāra mēnešiem izmantoju tikai doto informāciju, pieņemot ka iepriekšējā gadā darbība nav notikusi. Dotajā piemērā redzams, ka katrs mēnesis aprēķinā piedalās trīs reizes, tātad darbinieks par vienu nostrādātu virsstundu papildus atlīdzību saņemtu vairākas reizes. Līdzarto sešu mēnešu periodā darbiniekam tiktu aprēķinātas 45 virsstundas, kas pārsniegtu jebkura cita darba laika ietvaros veiktus aprēķinus.

Tātad, pamatojoties uz šo aprēķinu, virsstundu aprēķins par trīs mēnešu pārskata periodu ir jāveic ik pēc trīs mēnešiem.

© Visas tiesības aizsargātas, izdevniecība SIA Lietišķās informācijas dienests